

شبیه‌سازی انسان
از دیدگاه فقهی و حقوقی

حجة الاسلام دکتر رضا شکوزاده - مایر -

استادیار دانشگاه صنعتی ارومیه

اکرم بلالی

سرشناسه	: شکرزاده چهاربرج، رضا، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	: شبیه‌سازی انسان از دیدگاه فقهی و حقوقی/رضا شکرزاده چهاربرج، اکرم بلالی.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۴ص.
شابک	: 978-622-02-0611-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۳.
موضوع	: همتاسازی انسانی (فقه)
موضوع	: (Human cloning (Islamic law
موضوع	: همتاسازی انسانی — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	: Iran — Human cloning — Law and legislation
شناسه افزودن	: بلالی، اکرم، ۱۳۶۳-
رده بندی کنگره	: ۶/۱۹۸BP
رده بندی دیویی	: ۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۱۹۰۵

شبیه سازی انسان از دیدگاه فقهی و حقوقی

تالیف: رضا شکرزاده چهاربرج - اکرم بلالی

صفحه آرا و طراح جلد: بهاره عزت تبار

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۱۱۴ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شماره شابک: ۸-۰۶۱۱-۰۲-۶۲۲-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.



نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضاع(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸
 دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۳۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail.com
 سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	بخش اول: کلیات
۱۲	تعریف و تبیین موضوع
۱۲	کتاب و مقالات در این زمینه
۱۴	تعاریف
۱۷	بخش دوم: درآمدی بر شییه‌سازی
۱۸	مفهوم لغوی و اصطلاحی شییه‌سازی
۱۸	تعریف علمی شییه‌سازی
۱۹	تاریخچه شییه‌سازی
۲۲	فرآیند شییه‌سازی
۲۵	انواع شییه‌سازی
۲۵	شییه‌سازی مولکولی
۲۶	شییه‌سازی سلولی
۲۷	شییه‌سازی درمانی
۲۸	شییه‌سازی رویانی
۲۹	شییه‌سازی تولیدی یا تولیدمثلی
۳۰	مزایا و معایب شییه‌سازی
۳۱	مزایای فردی
۳۱	۱- کمک به زوجین نابارور
۳۵	۲- کمک به رفع مشکلات تأمین عضو پیوندی
۳۶	۳- تداعی و احیای خاطره بستگان وفات یافته یا در حال مرگ
۳۷	۴- معانعت از بروز بیماری‌های ژنتیکی
۴۱	مزایای اجتماعی
۴۱	۱- تکثیر افراد سرشناس، نابغه و با استعداد
۴۲	۲- پیشرفت دانش و معرفت علمی

- ۴۳..... معایب شبیه‌سازی
- ۴۳..... ۱- ابهام علمی
- ۴۳..... ۲- از هم پاشیدن خانواده، جامعه و انتقای زوجیت
- ۴۴..... ۳- استعمار انسان شبیه‌سازی شده
- ۴۴..... ۴- عواقب روان‌شناختی شبیه‌سازی
- ۴۷..... بخش سوم: بررسی شبیه‌سازی انسان از دیدگاه فقهی
- ۴۸..... دیدگاه علمای اهل سنت
- ۴۹..... یوسف القرضاوی
- ۵۱..... محمد رأفت عثمان
- ۵۴..... دلایل حرمت شبیه‌سازی انسان از دیدگاه اهل سنت
- ۵۵..... لزوم تولیدمثل جنسی
- ۵۵..... ابهام در روابط خویشاوندی
- ۵۶..... اختلاط انساب
- ۵۷..... نبود پدر در موارد خاص
- ۵۸..... ابهام در نفقه و ارث
- ۵۸..... از بین رفتن نهاد ازدواج و نابودی خانواده
- ۵۹..... از بین رفتن مفهوم مادری
- ۶۰..... گسترش و ترویج هم‌جنس‌گرایی
- ۶۰..... دیدگاه علمای شیعه
- ۶۱..... آیت‌الله زنجانی
- ۶۳..... آیت‌الله مکارم شیرازی
- ۶۷..... علامه سید حسین فضل‌الله
- ۶۸..... آیت‌الله سیستانی
- ۶۸..... حکم شبیه‌سازی انسانی
- ۷۷..... بررسی فقهی شبیه‌سازی انسان
- ۷۹..... احتمال بروز بیماری در افراد کلون شده
- ۸۰..... آسیب به دهندگان تخمک و مادران جانشین

بخش چهارم: بررسی شبیه‌سازی انسان از دیدگاه حقوقی.....	۸۱
حقوق فردی شخص شبیه‌سازی شده.....	۸۳
هماندسازی و روابط نسبی.....	۸۴
۱- مفهوم لغوی فرزندی (ولد).....	۸۴
۲- مفهوم فرزندی به اعتبار شرعی.....	۸۴
۳- اقسام دیگر فرزندان شرعی.....	۸۶
۴- والد یا والدین کودک شبیه‌سازی شده.....	۸۶
۵- نسبت ف و شبیه‌سازی شده با صاحب سلول.....	۹۰
هماندسازی و احکام نکاح.....	۹۳
توارث و همانندسازی.....	۹۷
ارث در قانون مدنی ایران.....	۹۹
حضانت اطفال ناشی از همانندسازی.....	۱۰۰
وصیت.....	۱۰۱
محرمیت.....	۱۰۲
۱- محرمیت نسبت به فرزندان صاحب سلول.....	۱۰۲
۲- محرمیت نسبت به والد.....	۱۰۲
کفر و اسلام.....	۱۰۳
قصاص.....	۱۰۳
دیه.....	۱۰۴
هویت کودک شبیه‌سازی شده.....	۱۰۴
حقوق اجتماعی.....	۱۰۴
مسئولیت افراد و جامعه نسبت به شبیه.....	۱۰۴
منع تجارت شبیه.....	۱۰۶
۱- منع تجارت شبیه به‌عنوان برده.....	۱۰۶
۲- منع تجارت و معامله اعضای بدن شبیه.....	۱۰۷
حقوق تطبیقی و لزوم اجماع جهانی برای نظام‌مند کردن شبیه‌سازی انسان.....	۱۰۸
نتیجه‌گیری.....	۱۱۲

مقدمه:

تحولات جهان در قرون اخیر و پیشرفت علوم از جمله علوم پزشکی نه تنها تغییرات پرشتاب فراوانی را در جهان سبب شده است بلکه در علوم مختلف از جمله علوم انسانی و خصوصاً از بعد حقوقی ابهامات و تأثیرات زیادی را برجای نهاده است. با هر پیشرفتی در جهان در هر زمینه، حقوق خود را مهبای حرکت می‌نماید. نیاز به قواعد حقوقی در همه‌ی ابعاد زندگی از خصوصی‌ترین روابط تا رفتن به کرات دیگر از چشم هیچ بنده‌ای مخفی نیست. در این راستا با پیشرفت علم برخی به فضایی ماورای این آسمان نیلگون و به عبارتی به سیر افات دست‌یافته و برخی سیر انفس را ترجیح داده و وارد دنیای پیچیده و بزرگ دیگری شدند. نام انسان. چنانچه مطالعات نشان می‌دهد که با پرده‌برداری از هر رمزی از انسان دنیایی از رسی هویت بر سرشود.

در این میان شبیه‌سازی انسان نرینه‌ای برجسته از به واقعیت پیوستن داستان‌های علمی-تخیلی است. شبیه‌سازی انسان تا ولی در علوم زیستی به شمار می‌آید و پیش‌بینی می‌شود که در آینده اثر عمیقی بر همه‌ی ابعاد زندگی بشری داشته باشد، همان‌طور که ظهور اینترنت توانست چهره‌ی جهان را دگرگون نماید، شبیه‌سازی انسان مانند هر پدیده‌ی نو دیگری به دلیل غیرقابل پیش‌بینی بودن اثر آن و سرسازنده‌هایی که ممکن است. از این پدیده‌ی علمی شود موجب شده تا مباحث جنجال‌برانگیز در مورد آن مطرح گردد و موافقان و مخالفان با مبانی مختلف از جنبه‌های متفاوت به طرف دیدگاه‌های خود پردازند. هم موافقان و هم مخالفان شبیه‌سازی انسان را می‌توان در میان متفکران علوم زیستی، پزشکی، جامعه‌شناسی، فلسفه، دانشمندان ادیان مختلف، سیاستمداران و افراد عادی یافت.

دلایل مخالفان و نگرانی‌هایی که نسبت به سوءاستفاده از شبیه‌سازی انسان وجود دارد، موجب شده است تا دولت‌ها نسبت به آن بی‌تفاوت نباشند و هر یک سیاست خاصی را در این خصوص اتخاذ نمایند. این امر تنها در سطح ملی نبوده و اقداماتی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی صورت گرفته است تا مجاز بودن یا ممنوعیت شبیه‌سازی روشن شود و حدود و ثغور آن معین گردد.